

Scan van Gelderland

Voor de spreiding van rijksdiensten

 provincie
Gelderland

Inhoud

Inleiding	3
De Kracht van Gelderland	4
Foodvalley	7
Achterhoek	9
FruitDelta Rivierenland	11
Regio EHPZ & Kop van de Veluwe	13
Stedendriehoek	15
Groene Metropool Regio Arnhem – Nijmegen	17
Slotwoord	20
Kaarten	21

Inleiding

Gelderland is dé plek voor de vestiging van rijksdiensten. De provincie combineert een sterke kennisinfrastructuur met een innovatieve economie, uitstekende bereikbaarheid en een snelgroeiende bevolking. Met haar afwisselende landschap, bruisende steden en sterke gemeenschapszin biedt Gelderland een aantrekkelijke leefomgeving voor werknemers en hun gezinnen.

Wij onderschrijven het belang van een betere spreiding van rijksdiensten. Het rapport Elke Regio Telt laat zien dat inwoners zich minder verbonden voelen met het Rijk, en dat rijkswerkgelegenheid zich nog te veel concentreert in een beperkt aantal regio's. Dit zien we ook terug in Gelderland. Waar bijvoorbeeld de Achterhoek relatief weinig rijksbanen kent. Het is niet voor niets dat deze regio samen met het Rijk werkt aan een meerjarige Elke Regio Telt-agenda waarmee de positie van de Achterhoek wordt versterkt.

Spreiding betekent niet alleen de vestiging van complete of nieuwe rijksdiensten. Ook Rijkontmoetingsplekken – flexibele werkplekken voor rijksambtenaren – spelen een rol in het versterken van de aanwezigheid van het Rijk in de regio. Deze ontmoetingsplekken zorgen ervoor dat rijksambtenaren in de regio kunnen (blijven) wonen en het Rijk zichtbaar en toegankelijk blijft voor inwoners en regionale partners. In Arnhem komt een rijksontmoetingsplek en wij zien kansen om dergelijke werkplekken ook in Doetinchem, Culemborg en Apeldoorn te realiseren.

Gelderland denkt actief mee over de koppeling tussen rijksdiensten en de kracht van de regio's. In deze scan brengen we in beeld op welke thema's Gelderland uitblinkt en hoe deze aansluiten op de nationale opgaven. Landbouwinnovatie, waterbeheer, energietransitie, hightech & health, nationale veiligheid en defensie zijn sectoren waarin Gelderland niet alleen excelleert, maar waar rijksdiensten direct kunnen aansluiten op sterke netwerken en infrastructuur.

Met meer dan 100.000 nieuwe woningen in 2050 biedt Gelderland ruimte voor groei. Dit betekent dat ook rijksambtenaren dichterbij hun werk kunnen wonen in een aantrekkelijke omgeving. Provincie Gelderland staat klaar om samen met het Rijk deze kansen te benutten en haar kracht in te zetten voor heel Nederland.

De Kracht van Gelderland

In Gelderland wordt gewerkt aan oplossingen die Nederland vooruithelpen. Met hoogwaardige kennisclusters, strategische ligging en een innovatief bedrijfsleven draagt Gelderland al sterk bij aan de nationale opgaven. Of het nu gaat om **landbouwinnovatie**, **waterbeheer**, **energietransitie**, onze collectieve **veiligheid**, **defensie** of strategische technologieën zoals de **semiconductor industrie**, Gelderland biedt een solide basis voor rijksdiensten die bijdragen aan deze nationale opgaven.

Landbouwinnovatie

Het innovatieve voedselcluster rondom Wageningen University & Research (WUR) is internationaal koploper op het gebied van voedselvraagstukken en **landbouwinnovatie**. Hier wordt gewerkt aan de toekomst van de landbouw, met een sterke focus op de eiwittransitie en duurzame productiemethoden. De Achterhoek kent een sterk cluster van innovatieve agrarische bedrijven die werken aan slimme en duurzame oplossingen voor de landbouwsector. Gelderland heeft daarmee de **kennis én praktische expertise** in huis om de duurzame transformatie van de landbouwsector en het landelijk gebied te realiseren.

Water

Gelderland is de kraan van Nederland en kent complexe uitdagingen op het gebied van waterbeheer. Hierdoor is een sterke expertise- en kennisinfrastructuur opgebouwd op het gebied van **waterberging**, **drinkwaterwinning** en **droogtebestrijding**. Dit maakt Gelderland een logische vestigingsplaats voor rijksdiensten die zich bezighouden met waterbeleid en klimaatadaptatie.

Energie

Arnhem is de energiehoofdstad van Nederland. Hier ontwikkelen Gelderse bedrijven en kennisorganisaties – zoals TenneT, Alliander en Connectr – de technieken en infrastructuur die nodig zijn voor stabiele energievoorzieningen en het slagen van de energietransitie. Met bijvoorbeeld de verdere ontwikkeling van een (Nationaal) Kenniscentrum voor Netcongestie kan deze Gelderse kennis voor heel Nederland ontsloten worden.

Hightech

Met het semiconcluster op de Noviotech Campus in Nijmegen bevindt het chipknooppunt van Europa zich in Gelderland. Hier worden chips ontworpen, geproduceerd en verpakt. Deze chips zijn fundamentele bouwstenen van de ontwikkeling van de Nederlandse chipindustrie. Het semiconcluster draagt bij aan de strategische autonomie van Nederland én Europa. In het Chips Integration Technology Center (CITC) werken bedrijven, onderzoeks- en onderwijsinstellingen, met ondersteuning van de provincie, samen om de Nederlandse positie in de mondiale halfgeleiderindustrie te versterken.

Veiligheid & Defensie

Gelderland is onmisbaar voor de nationale veiligheid en biedt Defensie de ruimte om te groeien. Met kazernes en militaire trainingslocaties op de Veluwe, de Politieacademie en het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering vormt de provincie het fundament van de Nederlandse veiligheidsinfrastructuur. Door rijksdiensten op dit gebied hier te vestigen, kan Nederland deze sterke basis benutten en verder uitbouwen.

Gelderland biedt zowel de juiste expertise als aantrekkelijke vestigingsregio's waar rijksdiensten direct kunnen aansluiten op sterke netwerken en infrastructuur. Samenvattend ziet dat er als volgt uit:

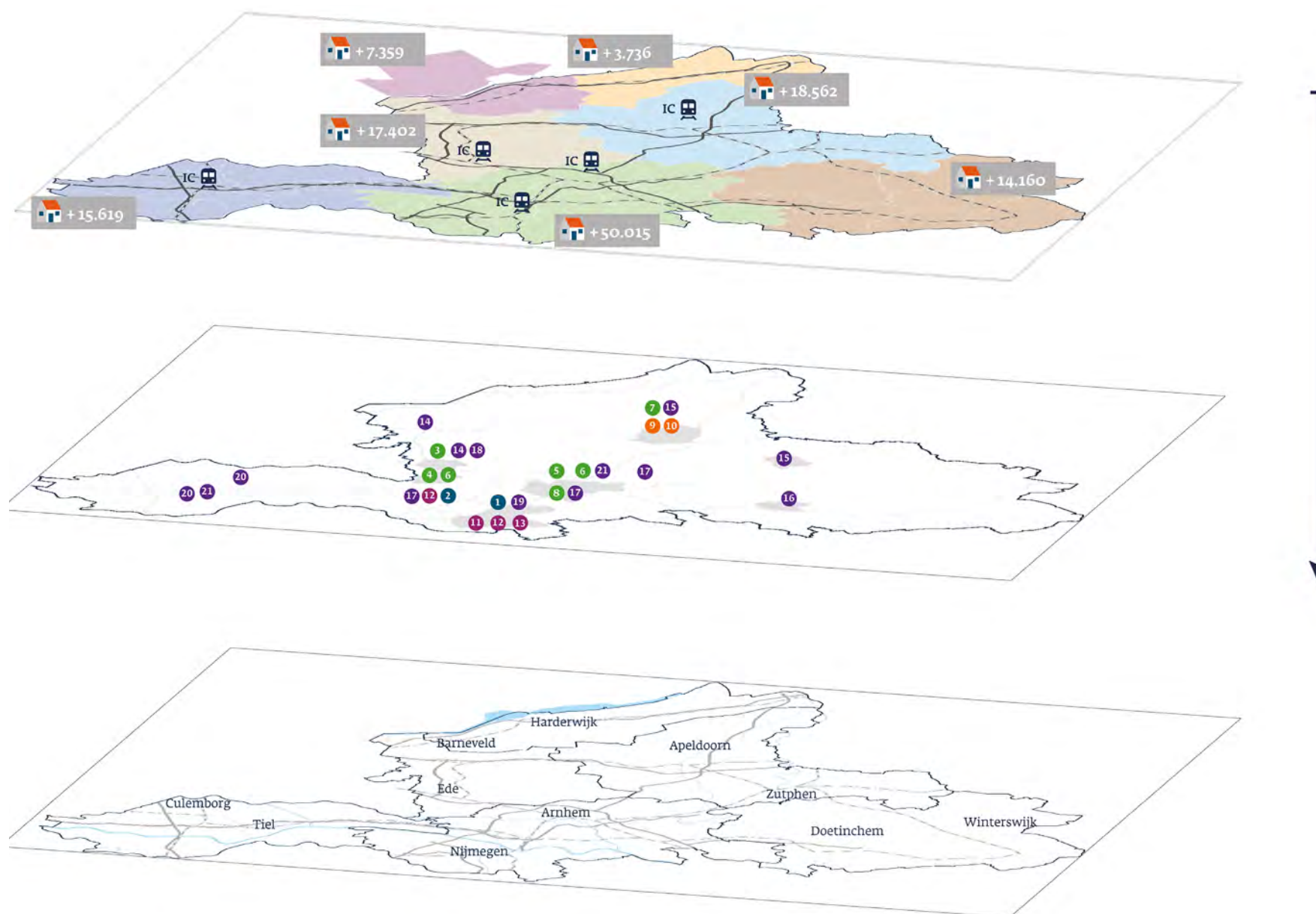
Thema rijksdiensten	Regio	Gemeente(n)
Landbouwinnovatie	Achterhoek, Foodvalley	Doetinchem, Ede, Wageningen
Water	Fruitedelta-Rivierenland	Tiel & Culemborg
Defensie	Kop van de Veluwe, Groene Metropool Regio, Foodvalley, Stedendriehoek, EHPZ	Apeldoorn, Ede, Arnhem, Barneveld, Ermelo, Harderwijk, Elburg
Veiligheid	Stedendriehoek	Apeldoorn & Zutphen
Energie	Groene Metropool Regio	Arnhem
Hightech & Health	Groene Metropool Regio	Nijmegen

Figuur 1. Koppeling thema rijksdiensten aan regio's

Op de kaart in figuur 2: Gelderland in drie lagen zijn op de onderste kaart een aantal Gelderse steden en de belangrijkste rivieren afgebeeld. Op de middelste kaart staan de kennisinstellingen in Gelderland. Op de bovenste kaart, de snel- en spoorwegen met de intercitystations. Daarnaast is bij iedere regio aangegeven hoeveel woningen er tot en met 2030 bijgebouwd gaan worden. Aan het eind van dit document, na het slotwoord zijn de drie kaarten ook los afgebeeld.

Figuur 2. Gelderland in drie lagen

Foodvalley

Wageningen en Ede

Foodvalley is een aantrekkelijk en groeiend woongebied met 4 waardevolle landschappen: Veluwe, Gelderse Vallei, Utrechtse Heuvelrug en Rivierengebied. In het zuiden een stedelijk netwerk met verscheidenheid aan woon- en werkmilieus en in het noorden veel kernen in een afwisselend landschap van open landbouw gebieden en besloten landgoederen.

Figuur 3. Foodvalley

Economisch Profiel

Economisch is de regio sterk dankzij de foodsector, met een (inter)nationale reputatie voor fundamenteel en toegepast onderzoek. Dit trekt ondernemerschap en innovatie aan, met een groot en sterk mkb. In deze regio is de voedselindustrie, goed voor 11% van alle banen vergeleken met 3,7% landelijk.

Wageningen University & Research (WUR).

De WUR zet haar expertise in voor het ontwikkelen van oplossingen die (inter)nationaal toegepast kunnen worden in de praktijk om een toekomstbestendige, gezonde, veilige en duurzame maatschappij te creëren. De WUR is internationaal één van de belangrijkste onderzoeksinstituten op thema's als eiwittransitie, natuur, landbouwinnovatie, maar ook stikstofproblematiek en de inrichting van het landelijk gebied. Wat dat betreft is de Foodvalley een interessante plek. De regio grenst aan de Veluwe, waar 40% van de stikstofgevoelige natuur van Nederland zich bevindt en ook veel piekbelasters.

Wat valt op

- Rondom de WUR is een kennisecosysteem waarin onderwijs, overheden en bedrijven nauw samenwerken aan voedsel-innovaties
- Naast het net vernieuwde IC Station Ede-Wageningen wordt het Food Innovation District ontwikkeld. Een interessante plek voor een rijksdienst gericht op voedsel-innovatie.
- Rondom NIZO in Ede zal met behulp van een rijkssubsidie een kenniscampus eiwittransitie ontstaan.
- Foodvalley heeft een jonge bevolking, de groene druk is maar liefst 42%.

Wonen

De Foodvalley is één van de zeventien NOVEX woningbouwlocaties die het Rijk heeft aangewezen. Tot 2030 komen er in de Gelderse gemeenten van de Foodvalley 17.400 woningen bij.

Rijksdiensten

De vestiging van een extra rijksdienst in Ede en/of Wageningen biedt een kans om het bestaande kennisecosysteem verder te versterken. Op het thema *voedsel-innovatie* en de eiwittransitie liggen kansen. Niet voor niets heeft de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit al een kantoor in Wageningen.

Wij zien ook een mooie kans om een dienst te huisvesten die zich richt op de ruimtelijke inrichting van Nederland, waaronder *de transitie van het landelijk gebied*.

Klimaatverandering, verstedelijking en biodiversiteit zijn thema's die ons de komende jaren zullen bezighouden. Deze hebben gevolgen op de wijze waarop we Nederland in gaan richten. Zowel expertise als creatieve denkracht is in deze regio aanwezig. Een mooi voorbeeld is het project Nederland 2120 van de WUR waarin een visie is gemaakt voor een toekomstbestendig Nederland.

Data Foodvalley

Aantal inwoners:

379.840 (CBS)

Banen:

200.950 (PWE)

Aantal woningen:

2024: **158.570** (CBS)
2030*: **175.970**

Aantal studenten:

mbo: **10.630** (CBS)
hbo: **8.510** (CBS)
wo: **10.910** (CBS)

Economische omvang*:

10,2 miljard (PWE)

* Bij indicatoren met een asterisk ontbreken de gegevens voor de niet-Gelderse gemeenten die bij de regio horen

Achterhoek

Doetinchem

De Achterhoek is een prachtige groene woon- en leefomgeving met rijk cultureel erfgoed en een uniek coulisselandschap. Het is een regio met hechte woongemeenschappen in levendige steden, dorpen, en buurtschappen. De regio kent daarnaast veel innovatieve maakbedrijven. Deze 'verborgen kampioenen' vormen de stille kracht van de Achterhoekse economie.

Figuur 4. Achterhoek

Economisch Profiel

De Achterhoek is een regio vol innovatiekracht en economische vitaliteit. Het heeft een onderscheidend profiel op de cross-over tussen agrofood en maakindustrie. Tevens is de Achterhoek landelijk de op twee na hoogst scorende regio (na Delft en Eindhoven) op het gebied van nieuwe patenten. De Achterhoek

is sterk in innoveren en experimenteren, niet vanachter het bureau, maar juist vanuit de praktijk!

Elke Regio Telt

Provincie Gelderland ziet de kracht van de Achterhoek. De lijnen zijn kort en de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs, organisaties en overheid is sterk. De regio verdient extra aandacht van het Rijk, want het is de Gelderse regio waar vergrijzing het sterkst optreedt. De bevolkingsprognose laat een zeer beperkte groei zien, terwijl de beroepsbevolking de komende jaren naar verwachting juist licht gaat krimpen. En we zien in de monitor brede welvaart dat er een behoorlijke afname is in het vertrouwen in instituties.

Wat valt op

- De Spoorzone wordt een mooi gebied waar je kan wonen, werken en recreëren. De ideale locatie voor een rijksdienst!
- 76% van het land in de Achterhoek is voor relatief agrarisch gebruik.
- De Achterhoek biedt als grootste Gelderse grensregio diverse kansen voor het bedienen van doelen van het Rijk.

Wonen

De Achterhoek is niet langer een krimpregio. Steeds meer mensen uit de Randstad komen naar de Achterhoek vanwege de betaalbare woonruimte en de mooie omgeving. Doetinchem wil groeien van 60.000 naar 70.000 inwoners en in de gehele Achterhoek komen er tot 2030 ruim 14.000 woningen bij.

Rijksdiensten

In 2020 is de Achterhoek aangemerkt als innovatieregio voor kringlooplandbouw. De agrarische sector heeft behoefte aan innovaties. De combinatie van (hightech)industrie, boerenbedrijven en onderwijsinstellingen (mbo en hbo) met opleidingen gericht op de agrarische sector, maakt Doetinchem de aangewezen plek voor een rijksdienst gericht op het *toepassen van landbouwinnovaties*.

In deze agrarische regio kunnen innovaties snel in de praktijk worden toegepast. Een mooi voorbeeld hiervan is het in de Achterhoek gevestigde Agro-innovatiecentrum De Marke, een onderdeel van de WUR. Dit is een melkveeproefbedrijf voor wetenschappelijk landbouwkundig onderzoek, waar samen met boeren en andere partners wordt gewerkt aan kringlooplandbouw, natuurinclusieve landbouw, klimaatrobuuste landbouw en precisielandbouw.

Data Achterhoek

Aantal inwoners:

302.460 (CBS)

Banen:

152.450 (PWE)

Aantal woningen:

2024: **136.700** (CBS)
2030: **150.860**

Aantal studenten:

mbo: **9.850** (CBS)
hbo: **6.770** (CBS)
wo: **1.390** (CBS)

Economische omvang:

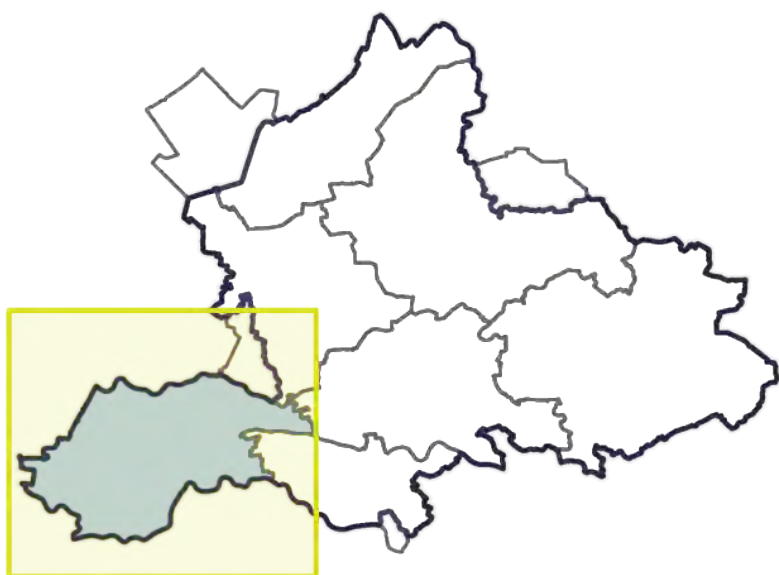
9 miljard (PWE)

FruitDelta Rivierenland

Culemborg en Tiel

FruitDelta Rivierenland wordt gedomineerd door de Maas, Rijn en Waal en heeft daardoor een uniek landschap met uiterwaarden, historische dorpen en ongeveer 300 kilometer dijken.

Figuur 5. FruitDelta Rivierenland

Economisch Profiel

De regio ligt centraal in Nederland, verbindt de economische topclusters rond Utrecht, Den Bosch en Brainport Eindhoven en heeft een sterke infrastructuur. De A2 en A15 doorkruisen het gebied en vormen een belangrijke kennis-as (Amsterdam-Eindhoven) en de logistieke as Rotterdam-Duitsland. Samen met de rivieren Neder-Rijn, Lek, Waal en Maas en de spoorlijnen zijn dit belangrijke (inter)nationale vervoerscorridors. Niet voor niets is in FruitDelta Rivierenland

de logistieke sector goed voor ruim 17% van de banen in de regio, veel meer dan het landelijk gemiddelde van 10,5%. Daarnaast staat de regio bekend om de fruit- en laanboomteelt, de paddenstoelenteelt en de glastuinbouw.

Wat valt op

- De bevolking in deze regio groeit tot 2030 naar verwachting bijna 2 keer zo hard als het landelijk gemiddelde.
- Voor de opleidingsniveaus mbo 2 tot en met hbo/wo bachelor wordt er voldoende instroom verwacht om aan de arbeidsvraag te voldoen.
- In Culemborg wordt de directe omgeving van het station ontwikkeld tot een modern en duurzaam woon-werk-gebied met volop kansen voor nieuwe kantoorlocaties en nieuwe inwoners. Daarnaast bieden bestaande kantoorlocaties ook kansen tot vestiging van een rijksdienst.

Wonen

Tot 2030 komen er in de FruitDelta/Rivierenland ruim 15.500 woningen bij. Dit aantal geplande nieuwe woningen is nagenoeg gelijk aan de verwachte bevolkingsgroei.

Rijksdiensten

Rivierenland is met zijn centrale ligging, sterke infrastructuur en uitgestrekte rivierenlandschap een goede locatie voor rijksdiensten die werken aan *waterbeheer en klimaatadaptatie*.

In Tiel is het grootste waterschap van Nederland gevestigd. In lijn met de initiatieven van het Rijk, rondom waterbeschikbaarheid en droogtebestrijding, zou de regio een goed vestigingspunt zijn voor een regionale afdeling van Rijkswaterstaat (RWS) gericht op het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het hernieuwde programma Ruimte voor de Rivier (IRM).

Rijksdiensten versterken de regio als kennis- en knooppunt voor logistiek, waterbeheer en duurzame ontwikkeling, passend bij de ambities van deze snelgroeiende regio.

Data FruitDelta/Rivierenland

Aantal inwoners:
255.660 (CBS)

Banen:
126.890 (PWE)

Aantal woningen:
2024: **105.650** (CBS)
2030: **121.270**

Aantal studenten:
mbo: **7.170** (CBS)
hbo: **4.930** (CBS)
wo: **1.760** (CBS)

Economische omvang:
8,7 miljard (PWE)

Regio EHPZ & Kop van de Veluwe

Harderwijk & Nunspeet

De twee regio's ten noorden van de Veluwe bieden een unieke combinatie van natuur, cultuur en een hechte gemeenschap. Met een focus op natuurbehoud en subtiële verstedelijking zijn deze regio's ideaal voor wonen, werken en recreëren.

Figuur 6. Regio EHPz & Kop van de Veluwe

Economisch Profiel

De regio's EHPZ en Kop van de Veluwe kennen een vergelijkbaar economisch profiel. Er zijn veel specialistische mkb bedrijven in de techniek. Veel van deze bedrijven opereren in hun eigen niche, op een eigen markt. Het zijn geen grote productiebedrijven, maar veelal familiebedrijven. De regio kent relatief weinig theoretisch opgeleide inwoners, maar juist veel praktisch opgeleide mensen.

De bouw en de recreatie & toerisme sector zijn goed vertegenwoordigd in de regio.

Wat valt op

- Rondom het station van Harderwijk komt een grote locatie met woningen en kantoren.
- In Nunspeet wordt het gehele stationsgebied (her)ontwikkeld. Onderdeel hiervan is de 'Poort van Veluwe', een startpunt met allerlei voorzieningen om de Veluwe op een duurzame manier te ontdekken.

Wonen

In Harderwijk en omliggende gemeenten worden tot 2030 ruim 7.000 woningen gebouwd. In Nunspeet en omgeving gaat het om een toename van ongeveer 3.700 woningen.

Rijksdiensten

De Veluwe is synoniem voor natuur, recreatie en voor *Defensie*. Door de aanwezigheid van meerdere kazernes en legerplaatsen is Defensie op de Veluwe niet alleen een belangrijke werkgever, maar ook een gevestigde partner in het gebied.

Door de geopolitieke situatie zal Defensie de komende jaren groeien. In Gelderland werken provincie Gelderland en gemeenten samen met Defensie om de ruimtebehoeftes uit het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie te verkennen en onderzoeken. Daarbij zien we dat op bestaande locaties, zoals de kazernes in Ermelo en Stroe nog genoeg ruimte is voor verdere concentratie van de krijgsmacht. Door bestaande locaties optimaal te benutten, kan Defensie niet alleen efficiënt uitbreiden, maar ook de samenwerking met de regio versterken en de ruimtelijke impact beperken.

De Veluwe vormt daarmee een logische en strategische keuze voor verdere vestiging van Krijgsmachtonderdelen op locaties waar Defensie al zit. Defensie kan hier effectief uitbreiden, ondersteund door een betrokken lokale overheid die deze concentratie van Defensie verwelkomt.

Data EHPZ & Kop van de Veluwe

Aantal inwoners:

211.320 (CBS)

Banen:

101.480 (PWE)

Aantal woningen:

2024: **89.010** (CBS)
2030*: **100.100**

Aantal studenten:

mbo: **6.220** (CBS)
hbo: **4.570** (CBS)
wo: **1.170** (CBS)

Economische omvang*:

5,8 miljard (PWE)

* Bij indicatoren met een asterisk ontbreken de gegevens voor de niet-Gelderse gemeenten die bij de regio horen

Stedendriehoek

Apeldoorn, Zutphen en Deventer

Met steden als Apeldoorn, Zutphen en Deventer is de Stedendriehoek een evenwichtige, natuurrijke en stedelijke regio in Gelderland. Het gebied kenmerkt zich door een afwisselend landschap van agrarische cultuurlandschappen, natuur en cultuurhistorische landgoederen. Stedelijke ontwikkeling en natuur gaan hier hand in hand, waarbij er aandacht is voor leefbaarheid en een goede balans tussen stad, dorp en landschap.

Figuur 7. Stedendriehoek

Economisch Profiel

De Stedendriehoek is een regio die de provinciegrens overschrijdt. De regio kent een opvallend groot aandeel openbaar bestuur en is de enige Gelderse regio waarin het werkgelegenheidsaandeel van de financiële dienstverlening boven het landelijk gemiddelde ligt. Ook het gezondheidscluster (health) is hier relatief goed vertegenwoordigd.

Wat valt op

- Door de centrale ligging is de regio goed bereikbaar over de weg, het spoor en het water.
- De regio heeft goed (beroeps)onderwijs
- In Deventer werken overheid, onderwijs, IT bedrijven en ingenieursbureau's onder de naam DE KIEN samen aan digitale technieken voor de leefomgeving en stimuleren we het datagedreven werken.
- Apeldoorn is in 2024 uitgeroepen tot gezondste stad van Nederland

Wonen

De Stedendriehoek werkt met het Rijk samen aan de verstedelijkingsopgave onder de titel 'Verstedelijking in balans'. Tot en met 2030 worden 24.000 woningen toegevoegd, met de ambitie dit op te laten lopen tot 40.000 extra woningen in 2040. Om te voorkomen dat de verstedelijking geen verstening wordt zoekt men naar balans met bedrijvigheid, het verbeteren van (internationale) bereikbaarheid, de mobiliteitstransitie, versterkte voorzieningen, de transitie van het landelijk gebied, natuurherstel, klimaatbestendigheid en de energietransitie.

Rijksdiensten

Apeldoorn koestert de diverse rijksdiensten, zoals de Belastingdienst en het Kadaster, die zij huisvesten. Daarnaast profileert Apeldoorn zich als stad van veiligheid, onder andere door de aanwezigheid van het opleidingscentrum van de Koninklijke Marechaussee en de politie-academie. Evenals het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering, dat zich richt op het oppakken van vragen op het gebied van digitale veiligheid. Dit profiel wordt verder versterkt door de toekomstige huisvesting van het korps Mariniers en de mogelijke uitbreiding van de militaire politie van de Koninklijke Marechaussee.

In Zutphen bevindt zich een locatie van Rechtbank Gelderland en de Penitentiare Inrichting (PI) Achterhoek. Dit maakt de Stedendriehoek de juiste plek voor diensten gericht op *justitie en (digitale) veiligheid*. Denk bijvoorbeeld aan het op te richten nationaal expertisecentrum voor natuurbrandbeheersing en/of landelijke organisaties op het gebied van rampen en crisesbeheersing.

Data Stedendriehoek

Aantal inwoners:

477.620 (CBS)

Banen:

258.450 (PWE)

Aantal woningen:

2024: 216.310 (CBS)

2030*: 234.870

Aantal studenten:

mbo: 14.090 (CBS)

hbo: 10.720 (CBS)

wo: 2.790 (CBS)

Economische omvang*:

13,5 miljard (PWE)

* Bij indicatoren met een asterisk ontbreken de gegevens voor de niet-Gelderse gemeenten die bij de regio horen

Groene Metropool Regio Arnhem – Nijmegen

In de Groene Metropool Regio komen prachtig rivierenlandschap, imposante stuwwallen en uitgestrekte bossen samen. Arnhem en Nijmegen, de twee bruisende steden in deze dynamische regio, bieden een unieke mix van cultuur, historie en innovatie. Gelegen op de grens met Duitsland en doorkruist door belangrijke verkeersaders, biedt deze regio talloze samenwerkingsmogelijkheden.

Figuur 8. Regio Arnhem

Wonen

Samen met de Foodvalley is de Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen (GMR) aangewezen als een NOVEX-verstedelijkingsgebied. In de GMR gaat het om de woningbouwlocaties Arnhem Oost, Nijmegen Kanaalzone en

Nijmegen Stationsgebied. Deze drie locaties bieden volop kansen om (rondom de campussen) te wonen en te werken. In totaal zullen er tot 2030 in de Gelderse gemeenten van de GMR 50.000 woningen gebouwd worden.

Arnhem

Economisch Profiel

Arnhem heeft een toekomstgerichte economie die energie-innovatie, duurzaamheid en een rijke kunst- en cultuursector samenbrengt. De stad biedt met sterke regionale netwerken en kennisinstellingen een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Arnheims Buiten, Industriepark Kleefse Waard (IPKW) en de KennisCampus regio Arnhem-Velp vormen samen een uniek ecosysteem voor de energietransitie.

- Arnheims Buiten, het voormalige KEMA-terrein, functioneert als campus voor bedrijven en instellingen die werken aan energie-innovaties, waaronder AI-oplossingen en smart grids.
- IPKW voegt waarde toe met cleantech-bedrijven die zich richten op waterstof en circulariteit.
- Op de Kenniscampus werken bedrijven samen met de Hogeschool Arnhem-Nijmegen, Yuverta en Hogeschool Van Hall Larenstein aan innovaties voor de energietransitie, circulaire economie en duurzaamheid. De vele 'groene' opleidingen leiden studenten op voor banen in deze sectoren.

Rijksdiensten

In het Stationsgebied en Bestuurskwartier zijn al diverse rijksdiensten (Justitie, RWS en straks ook een Rijksontmoetingsplein) gevestigd. Uitbreiding op deze locaties is mogelijk. Daarnaast biedt Arnhem maatwerkhuisvesting aan voor diensten die goed aansluiten bij nationale klimaat- en energiedoelen. Op het IPKW is er met Connectr een organisatie die innovaties, gericht op de energietransitie, direct test, demonstreert en in de praktijk brengt om van daaruit te groeien.

De aanwezige infrastructuur, samen met regionale samenwerking, maakt Arnhem ideaal voor rijksdiensten die zich willen focussen op de energietransitie, duurzaamheid en innovatie binnen een stimulerend ondernemersklimaat.

Data Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen

Aantal inwoners:

765.500 (CBS)

Banen:

407.380 (PWE)

Aantal woningen:

2024: 350.870 (CBS)

2030*: 400.890

Aantal studenten:

mbo: 18.990 (CBS)

hbo: 24.040 (CBS)

wo: 18.400 (CBS)

Economische omvang*:

25,7 miljard (PWE)

* Bij indicatoren met een asterisk ontbreken de gegevens voor de niet-Gelderse gemeenten die bij de regio horen

Nijmegen

Figuur 9. Regio Nijmegen

Economisch Profiel

Nijmegen heeft een sterke gezondheidszorg en onderwijscluster in combinatie met een groot aantal hightechbedrijven. Het één-na-grootste semiconcluster van Nederland is gevestigd in Nijmegen. Bijna alle chips die in Nederland worden gefabriceerd, komen uit Nijmegen. Het cluster is voornamelijk gevestigd op de Noviotech campus waar gewerkt wordt aan hightech innovaties, in o.a. het Chip Integration Technology Center (CITC).

Het sterke medische cluster bestaat uit het Universitair Medisch Centrum en medisch technologische bedrijven. Deze sector is goed voor bijna 7% van het totaal aantal banen in de regio, waar dit landelijk minder dan 2% is. Ook de brede gezondheidszorg is oververtegenwoordigd in de regio. In de concept nota Ruimte spreekt het Rijk het voornemen uit om het economisch zwaartepunt meer richting het oosten te verplaatsen. Het sterke onderwijscluster, met onder andere de Radboud Universiteit en de toenemende groei van de relatief

jonge, theoretisch opgeleide bevolking vraagt om meer werkgelegenheid in Nijmegen.

Wat valt op

- Het aantal woningen zal in Nijmegen tot 2030 met 20% toenemen
- Verwachte tekorten op de arbeidsmarkt zijn relatief laag door de jonge bevolking.
- De stad is met onder andere 5 treinstations goed bereikbaar met het OV.

Rijksdiensten

Nijmegen biedt een unieke combinatie van zorgexpertise, hightech innovaties en vooraanstaande kennisinstellingen. Dit maakt de regio ideaal voor de vestiging van rijksdiensten met een focus op techniek en innovatie ten dienste van betere zorg en beter onderwijs. Nijmegen heeft vooraanstaande kennisinstellingen, toonaangevende ziekenhuizen en innovatieve technologiebedrijven. Samen werken zij aan (hightech) innovaties. In samenwerking met onder andere Oneplanet worden de nieuwste chip- en digitale technologieën gebruikt om bij te dragen aan een gezonde en duurzame samenleving. Ongelofelijk belangrijk met de toenemende druk op de zorg.

Door rijksdiensten in deze stad te vestigen, kunnen zij profiteren van een netwerk dat zorginnovaties stimuleert en nauwe samenwerkingen mogelijk maakt met pioniers op het gebied van e-health, data-analyse en medische technologie. Bovendien draagt de vestiging in Nijmegen bij aan de versterking van de economische structuur in Oost-Nederland en helpt het de innovatiekracht van Nederland als geheel te vergroten.

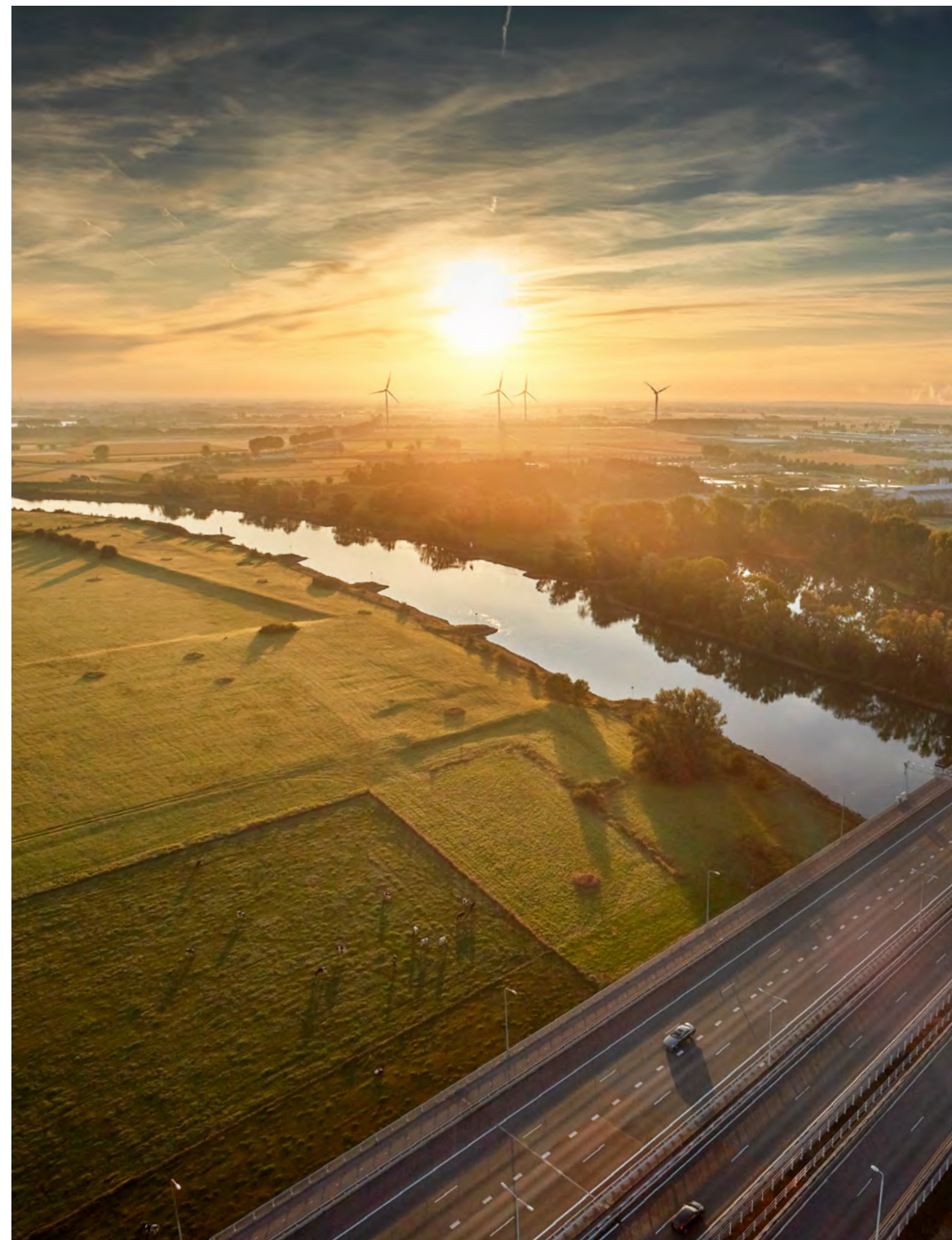

Slotwoord

Met deze scan presenteert Gelderland zich als een krachtige en veelzijdige partner voor de Rijksoverheid. Iedere Gelderse regio heeft unieke kenmerken en sterktes die naadloos aansluiten op de ambities van de Rijksoverheid om de spreiding van rijksdiensten te bevorderen. Deze scan toont aan dat Gelderland niet alleen beschikt over de nodige infrastructuur, kenniscentra en menselijke capaciteit, maar ook dat Gelderland een aantrekkelijke woon- en werkomgeving is voor Rijksambtenaren.

Gelderland biedt niet alleen ruimte, maar ook strategische locaties die nauw aansluiten bij de kernopgaven van verschillende ministeries, waaronder energie, waterbeheer, veiligheid en innovatie. Van de technologische kennis in de Foodvalley en de hightech in Nijmegen tot de innovatieve energietechnieken in Arnhem en de strategische ligging van de Veluwe voor Defensie – Gelderland heeft alle ingrediënten om de rijksdiensten effectief te ondersteunen en te versterken.

Provincie Gelderland bedankt het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor de kans om deze propositie aan te bieden. We kijken uit naar een productieve samenwerking. Samen kunnen we ervoor zorgen dat de spreiding van rijksdiensten niet alleen bijdraagt aan de nationale opgaven, maar ook aan de versterking van regionale dynamiek en innovatiekracht. Gelderland staat klaar om de verantwoordelijkheid te dragen en een betrouwbare partner te zijn in dit proces.

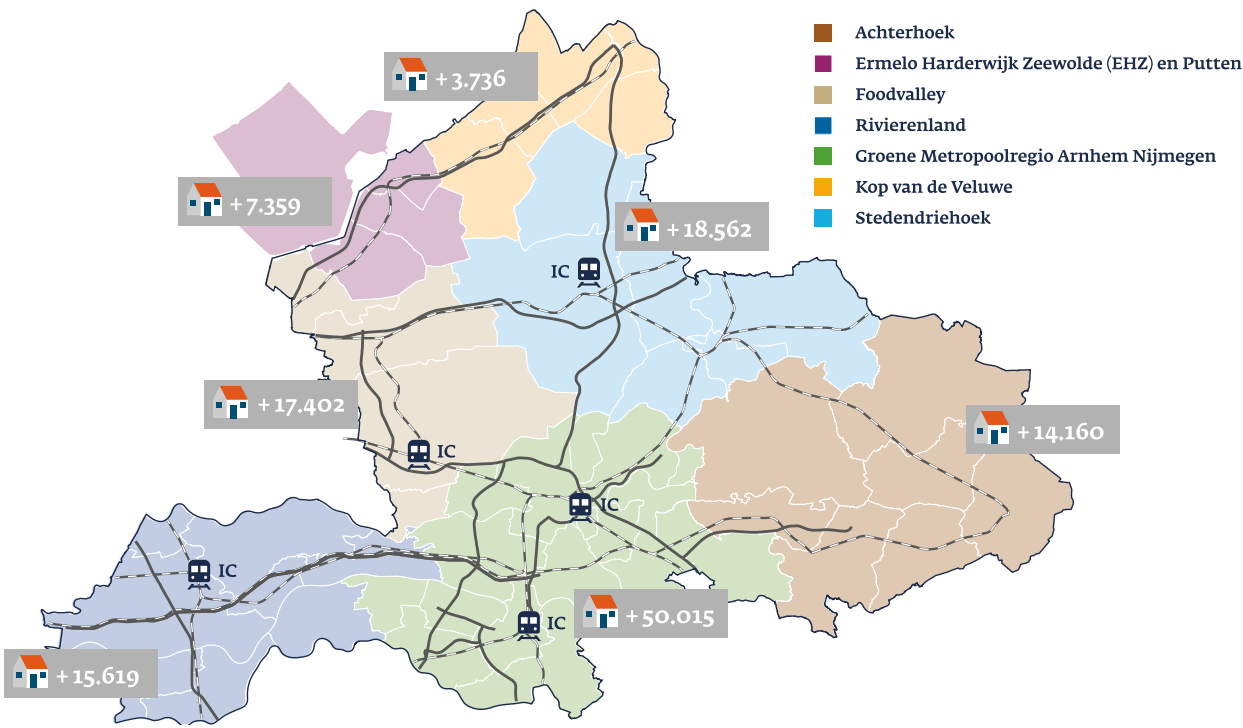

Kaarten

Figuur 10. Gelderland

Figuur 11. Wonen & Bereikbaarheid

Figuur 12. Kennisinstellingen

Provincie Gelderland
Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 CX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl